

Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο για το νέο ΕΣΠΑ 2021 - 2027
Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Κρίσιμες Προκλήσεις για ένα Βιώσιμο Εθνικό Σύστημα Μεταφορών

Γιώργος Γιαννής

Καθηγητής ΕΜΠ – Συγκοινωνιολόγος

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2020

Βασικοί Δείκτες για τις Μεταφορές στην Ελλάδα

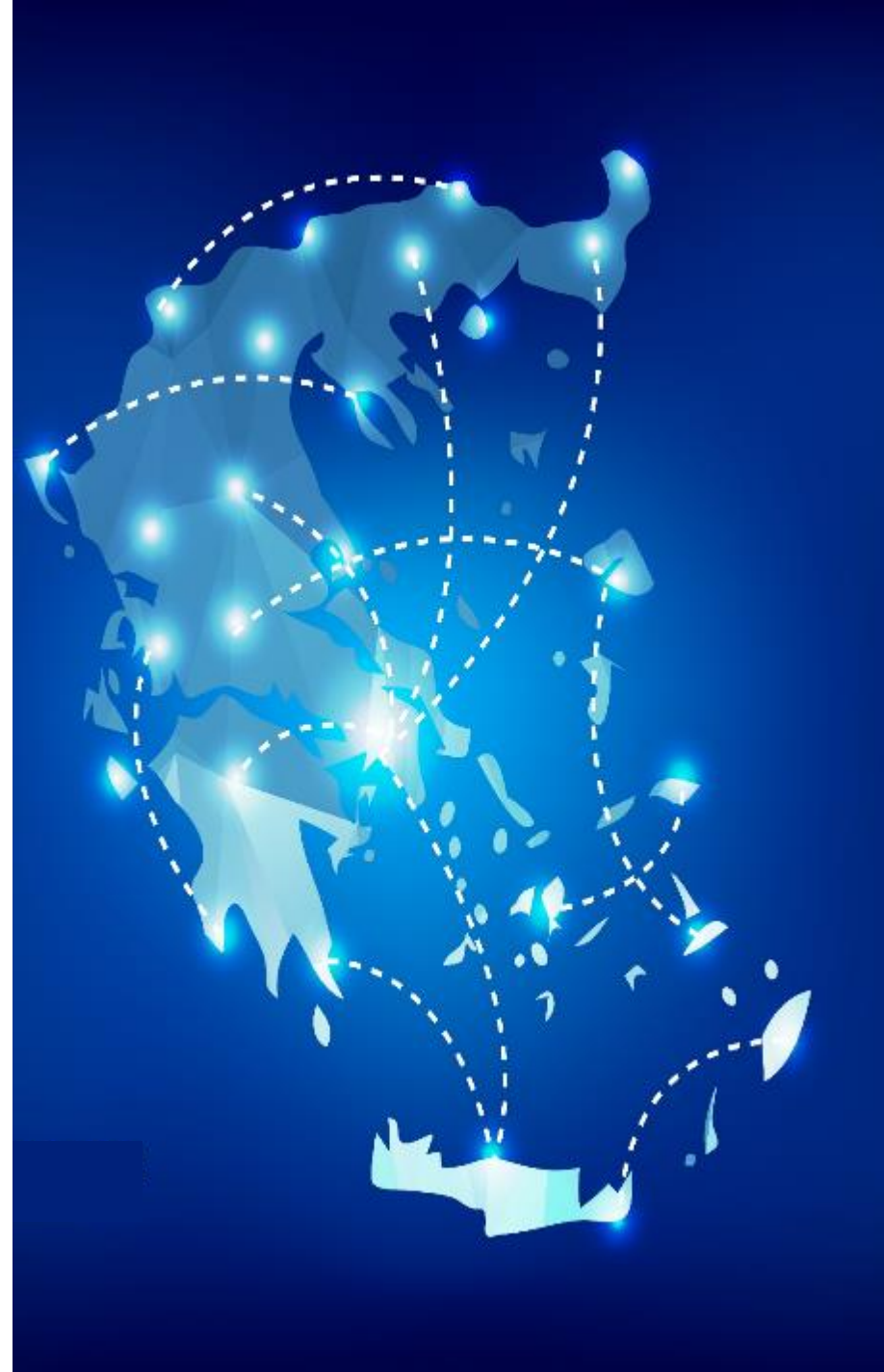
- Η Ελλάδα διαθέτει **ευρύ δίκτυο** αυτοκινητόδρομων, λιμένων και αεροδρομίων
- Οι **οδικές μετακινήσεις** καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταφορών επιβατών και φορτίων
- Η Ελλάδα έχει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά **σιδηροδρομικών μεταφορών** στην Ε.Ε.
- Κατέχει την 22η θέση στις επιδόσεις **οδικής ασφάλειας**.
- Ανήκει στις 10 χώρες με το χαμηλότερο **ποσοστό εκπομπών CO2** που οφείλονται στις μεταφορές.

	Ελλάδα	Ε.Ε.	Θέση Ελλάδας
Υποδομές			
Μήκος οδικού δικτύου/1000 κατοίκους	10,9	9,5	16
Μήκος αυτοκινητοδρόμων/ εκ. πληθυσμού	198,6	151,0	9
Μήκος σιδηροδρόμων/εκ. πληθυσμού	208,5	423,9	25
Αριθμός αεροδρομίων/εκ. πληθυσμού	3,0	0,7	2
Αριθμός λιμένων/εκ. πληθυσμού	6,1	4,7	8
Στόλος Οχημάτων			
Επιβατικά αυτοκίνητα/1000 κατοίκους	491,8	515,6	14
Ποσοστό οδικών επιβατικών μεταφορών	81,4%	81,8%	17
Ποσοστό σιδηροδρομικών επιβατικών μεταφορών	0,9%	7,8%	26
Ποσοστό οδικών εμπορευματικών μεταφορών	98,1%	73,3%	4
Ποσοστό σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών	1,8%	16,5%	25
Ασφάλεια			
Νεκροί/εκ. πληθυσμού	64	49	22
Ενέργεια/Περιβάλλον			
Κατανάλωση Ενέργειας - Ποσοστό τομέα μεταφορών	36,0%	31,0%	20
Εκπομπές CO2 - Ποσοστό τομέα μεταφορών	28,5%	32,1%	8

Οι Μεταφορές στην Ελλάδα

- Τις τελευταίες δεκαετίες υλοποιήθηκαν σημαντικά **έργα υποδομής** ενώ είναι σε εξέλιξη αρκετά ακόμη
- Παραμένουν επιμέρους ελλείψεις που δημιουργούν αρκετά **σημεία συμφόρησης** (bottle necks)
- Παρατηρείται σημαντική **υστέρηση** στη διαχείριση, συντήρηση και εκμετάλλευση αρκετών υποδομών
- Τα **συγκοινωνιακά συστήματα** υστερούν στο περιβαλλοντικό, ενεργειακό και ψηφιακό αποτύπωμα τους

Εθνικό Σχέδιο Μεταφορών (1/2)

- Το πρώτο πλήρες και τεκμηριωμένο **Σχέδιο Ανάπτυξης** της Συγκοινωνιακής Υποδομής μετά το 2000
- **Συνολική πρόταση** για όλα τα μέσα και τρόπους μεταφοράς (εκτός αστικών περιοχών)
- Πλήρης **τεχνικο-οικονομική τεκμηρίωση** και κατάλογος προτεραιοτήτων
- Διαθέσιμο για πρώτη φορά **Μοντέλο Μεταφορών** για όλα τα μέσα ως εργαλείο τεκμηρίωσης των αποφάσεων στο διηνεκές (με συνεχή επικαιροποίηση)

**National Transport Plan
for Greece**

TA2017028 GR GRS

Programming Report

JUNE 2019

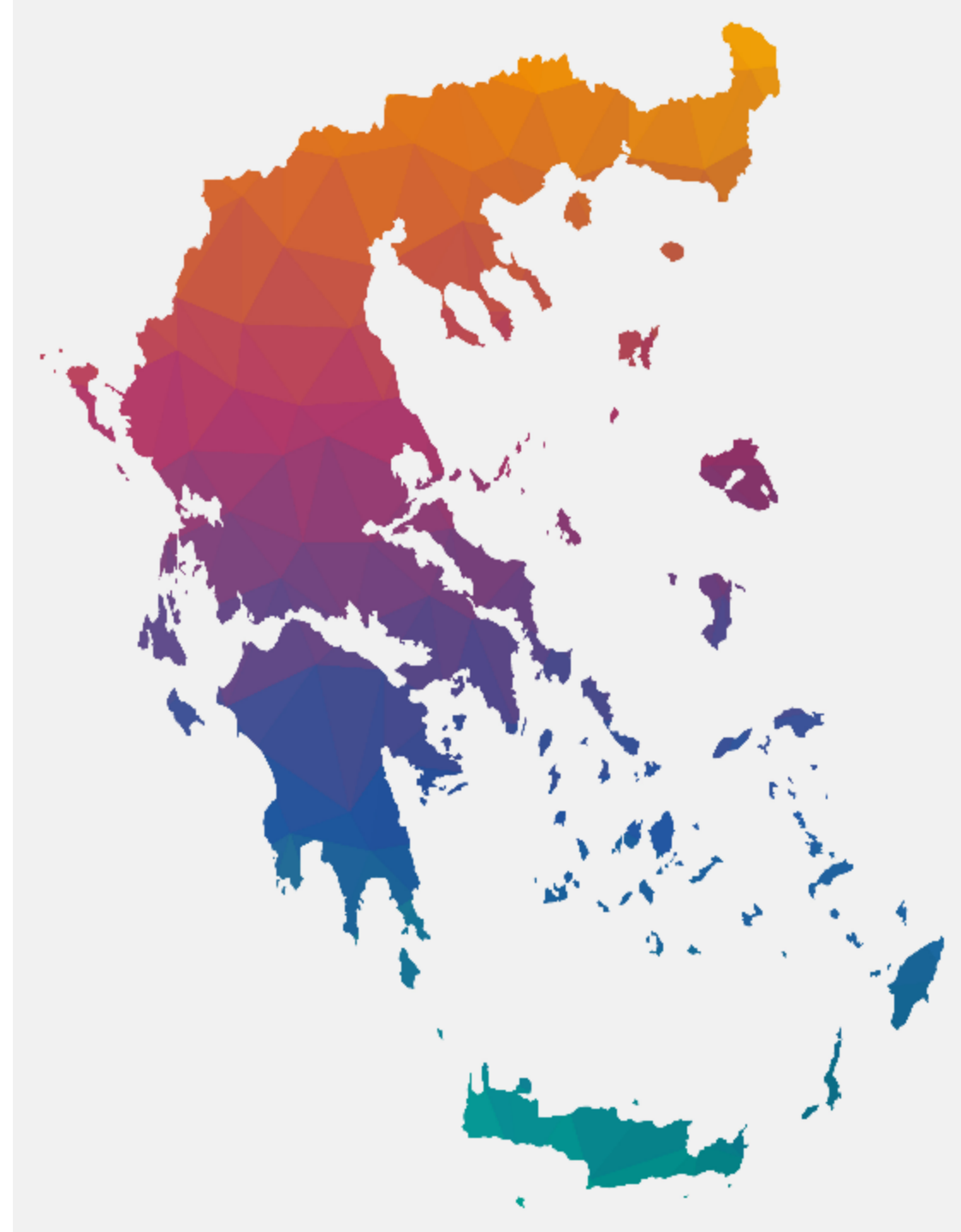

Εθνικό Σχέδιο Μεταφορών (2/2)

Προτεινόμενες παρεμβάσεις προτεραιότητας με
προϋπολογισμό ~10 δισ. € (επιπλέον των ήδη
προγραμματισμένων επενδύσεων ~7.5 δισ. Ευρώ)

	ήπια μέτρα	μέτρα υποδομής
οδικά	10	20
θαλάσσια	5	8
εφοδιαστική	5	1
σιδηροδρομικά	4	9
εναέρια	1	3
σύνολο	25	41

- Εξοικονόμηση χρόνου μετακίνησης
- Εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους οχημάτων
- Περιβαλλοντικά οφέλη
- Βελτίωση επιπέδου οδικής ασφάλειας

Οι Μεταφορές στο ΕΣΠΑ

- Έργα – τμηματοποιημένα (phasing) συνέχεια από την τρέχουσα περίοδο
- Εμβληματικά **νέα έργα** (ΒΟΑΚ, Γραμμή 4, κλπ.)
- Συνδυασμός με άλλα **χρηματοδοτικά εργαλεία** (CEF, EIB, ΣΔΙΤ, κλπ.)
- Θεσμικές και οργανωτικές ρυθμίσεις για την επιτάχυνση της **ωριμότητας** των έργων

Οι κρίσιμες προκλήσεις

- Εθνική Στρατηγική Μεταφορών
- Διαχείριση Συγκοινωνιακών Συστημάτων
- Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα
- Οδική Ασφάλεια
- Έξυπνες Μεταφορές
- Συμμετοχή Ιδιωτικών Επενδύσεων
- Διατομεακή συνεργασία
- Λογοδοσία

Εθνική Στρατηγική Μεταφορών

με όραμα
και σχέδιο για τις
επόμενες δεκαετίες

Εθνική Στρατηγική Μεταφορών

- Ένταξη του Εθνικού Σχέδιου Ανάπτυξης των Υποδομών Μεταφορών σε μια Εθνική Στρατηγική για την **Ανάπτυξη και Λειτουργία των Μεταφορών** στην Ελλάδα
- Έμφαση στο **κατάλληλο μίγμα** οικονομικής, περιβαλλοντικής, ενεργειακής και ψηφιακής βιωσιμότητας
- Ισορροπημένη ανάπτυξη των **περιφερειών** και υποστήριξη της εξωστρέφειας
- **Δυναμική** παρακολούθηση και αναθεώρηση

Η Διαχείριση των Συγκοινωνιακών Συστημάτων

είναι εξίσου
σημαντική με την
ανάπτυξη των
υποδομών

Διαχείριση των Συγκοινωνιακών Συστημάτων

- Έμφαση στην οικονομική βιωσιμότητα της λειτουργίας των συστημάτων
- Προσανατολισμός στην **εξυπηρέτηση** των πολιτών και της αγοράς και όχι της εσωστρέφειας των συστημάτων
- Ενίσχυση του **αναπτυξιακού** ρόλου των ιδιωτικών πρωτοβουλιών, με κανόνες
- Αξιοποίηση των **νέων τεχνολογικών** δυνατοτήτων της ψηφιακής εποχής

Νέα Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα

με στροφή στα
MMM και στους
ήπιους τρόπους
μετακίνησης

Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα

- Νέο μοντέλο διαχείρισης της αστικής κινητικότητας απέναντι στη συνεχή αύξηση του πληθυσμού και της ζήτησης μετακινήσεων
- Προτεραιότητα στα **Μέσα Μαζικής Μεταφοράς**, ως πρωταρχική επιλογή δημοκρατίας
- Προτεραιότητα στους **καθαρούς και υγιεινούς** τρόπους μετακίνησης (πεζοί, ποδηλάτες, ηλεκτρικά οχήματα)
- Κατάλληλη **λειτουργική ιεράρχηση** του οδικού δικτύου και στοχευμένη διαχείριση της **στάθμευσης** για αποτελεσματικότερη κυκλοφορία

A photograph of a dark asphalt road stretching into the distance, flanked by green grass. The words "SAFETY FIRST" are painted in large, white, bold, sans-serif capital letters on the road surface. The word "SAFETY" is on the top line and "FIRST" is on the bottom line, both slightly slanted to the right.

**SAFETY
FIRST**

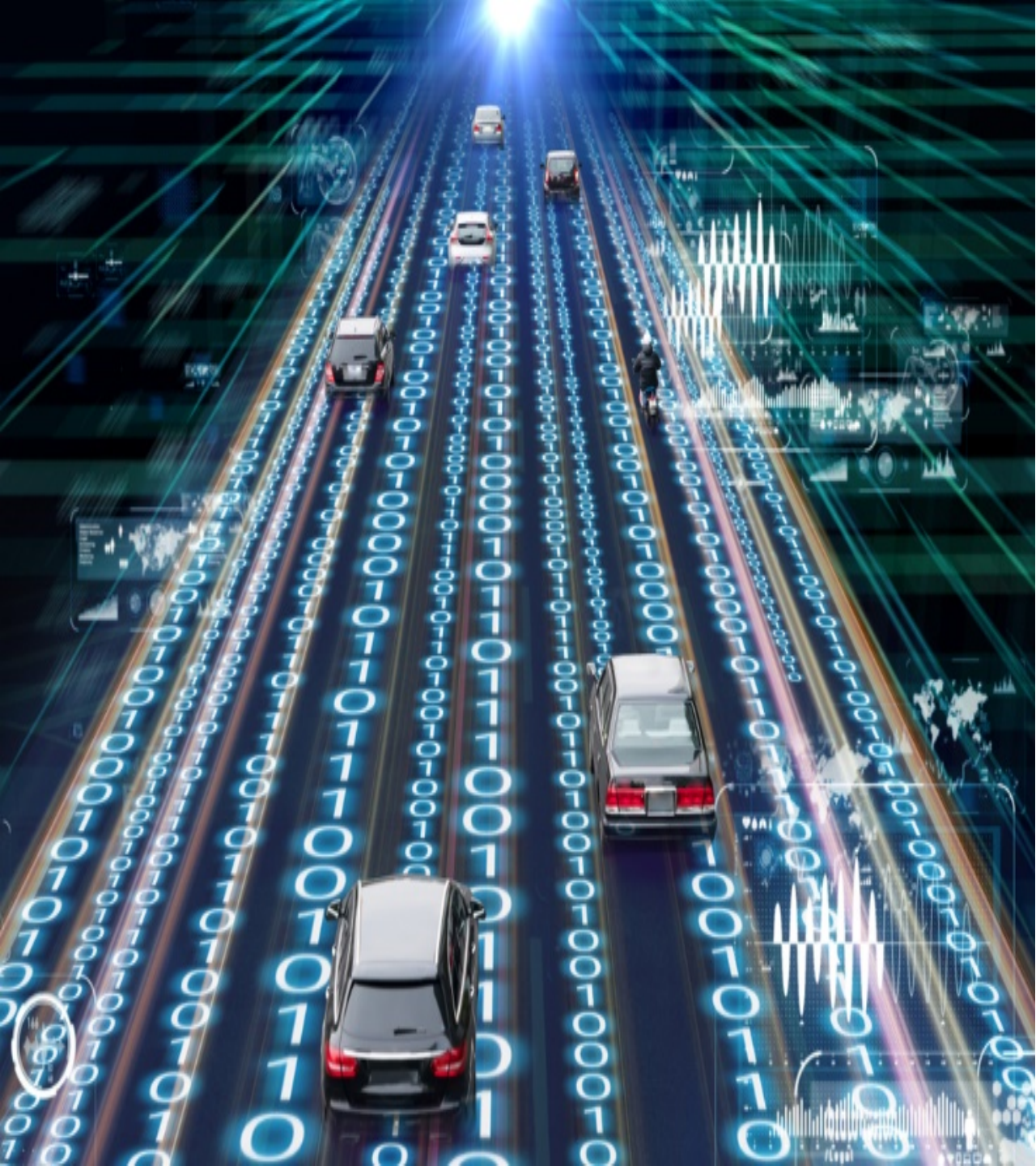
Οδική
Ασφάλεια

για όλους
και παντού

Οδική Ασφάλεια

- Προτεραιότητα στην **ασφάλεια** έναντι της ταχύτητας
- Ανάπτυξη **οδικού περιβάλλοντος** χωρίς εκπλήξεις και που συγχωρεί
- Συνεχής **συντήρηση** του συνόλου του οδικού δικτύου (οδοστρώματα, κλπ.)
- Προστασία των **εύάλωτων χρηστών** της οδού (πεζών, ποδηλατών, μοτοσυκλετιστών)

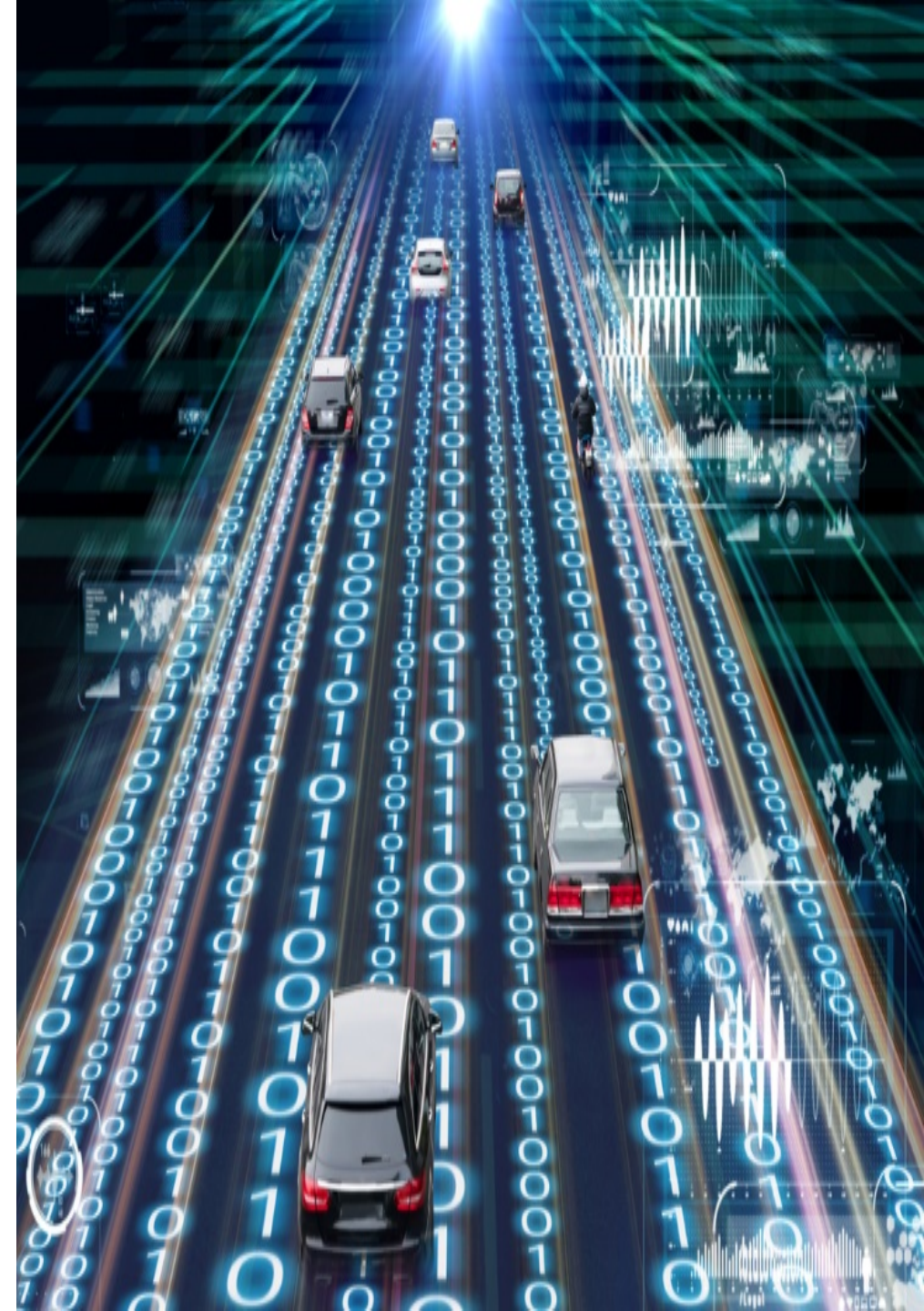

Έξυπνες Μεταφορές
σε έξυπνες πόλεις

στην
ψηφιακή εποχή
της
αυτοματοποίησης

Έξυπνες Μεταφορές

- Νέες ψηφιακές υπηρεσίες σε όλα τα μέσα μεταφοράς
- Ενσωμάτωση έξυπνων συστημάτων στις νέες υπηρεσίες της έξυπνης πόλης
- Ψηφιακές εφαρμογές για αποτελεσματικότερη **διαλειτουργικότητα** των συγκοινωνιακών συστημάτων
- Προετοιμασία για συνδεδεμένα και **αυτόματα οχήματα** και κυκλοφορία

Συμμετοχή Ιδιωτικών Επενδύσεων

με κανόνες και νέα
επιχειρηματικά
μοντέλα

Συμμετοχή Ιδιωτικών Επενδύσεων

- Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων ανάπτυξης υποδομών και υπηρεσιών μεταφορών
- Έμφαση στις επενδύσεις με υψηλή ανταποδοτικότητα σε βάθος χρόνου
- Ισόρροπη και αναπτυξιακή **κατανομή** στις επενδύσεις και στις αποδόσεις των Δημόσιων και Ιδιωτικών Φορέων
- Θεσμοθετημένη οργάνωση του ρυθμιστικού και εποπτικού ρόλου της Πολιτείας

Διατομεακή
Συνεργασία

με
πολλαπλασιαστικά
οφέλη

Διατομεακή Συνεργασία

- Ενσωμάτωση των συγκοινωνιακών υποδομών στα συνολικά **σχέδια ανάπτυξης** των περιοχών
- Οι βασικές **συγκοινωνιακές υποδομές** πρέπει να προηγούνται της ανάπτυξης
- Συμβατότητα και κοινές δράσεις με τις **εθνικές πολιτικές**:
 - εμπορίου,
 - τουρισμού,
 - χωροταξίας,
 - περιβάλλοντος,
 - ενέργειας,
 - υγείας,
 - ψηφιακής διακυβέρνησης,
 - κλπ.

Η Συνεπής
Λογοδοσία

κερδίζει την
εμπιστοσύνη της
κοινωνίας

Λογοδοσία

- Οργανωμένη **διαβούλευση** πριν τις αποφάσεις για τις συγκοινωνιακές υποδομές
- Συνεχής **δημοσιοποίηση** προόδου δράσεων
- Η σοβαρή και οργανωμένη λογοδοσία κερδίζει την **εμπιστοσύνη των πολιτών** και ταυτόχρονα δίνει κίνητρο στους συντελεστές των συγκοινωνιακών συστημάτων
- Λειτουργία **Εθνικού Παρατηρητήριου Μεταφορών** για την παρακολούθηση των επενδύσεων και των επιδόσεων όλων των συγκοινωνιακών συστημάτων

Σύνοψη

- Ο τεκμηριωμένος σχεδιασμός είναι το πρώτο βήμα για την επιτυχία του συστήματος Μεταφορών
- Η ανάπτυξη των συγκοινωνιακών υποδομών πρέπει να συνοδεύεται από την **αντάξια διαχείριση** και συντήρηση τους
- Η Πολιτεία πρέπει να αναπτύξει νέα μοντέρνα προσέγγιση (και στο νέο ΕΣΠΑ) με:
 - Αποτελεσματικές διαδικασίες **ωρίμανσης** των συγκοινωνιακών έργων
 - **Συμπράξεις** Δημοσίου - Ιδιωτικού Τομέα
 - Οργανωμένες **συνέργειες** σε δια-τομεακές δράσεις
 - **Ψηφιακή** ολοκλήρωση των συγκοινωνιακών υπηρεσιών

Έξυπνες, Ασφαλείς
και Πράσινες
Μεταφορές

στηρίζουν
την κοινωνία,
την οικονομία
και επιταχύνουν
την ανάπτυξη

Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο για το νέο ΕΣΠΑ 2021 - 2027
Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Κρίσιμες Προκλήσεις για ένα Βιώσιμο Εθνικό Σύστημα Μεταφορών

Γιώργος Γιαννής

Καθηγητής ΕΜΠ – Συγκοινωνιολόγος

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2020